

Store Klaus og Lille Klaus

En fortelling fra Danmark. Av forfatter og tannlege Johan Fredrik Grøgaard.

Den senere tid har jeg tenkt og tenkt på Yrsa og Klaus og hvor det kan ha blitt av dem siden den forunderlige sommeren som snudde opp ned på min tilværelse. Fremdeles er jeg ikke sikker på hva som virkelig hendte den natten det lynte og tordnet som verst, det er vel kanskje derfor det har satt slike varige spor – ja, ikke vet jeg..

Det var like nettopp blitt slutt på krigen, og jeg skulle som så mange andre københavner-dreng på landet for å spise meg fet. Jeg var bare elleve år og liten for min alder – som jeg stadig er – og hadde aldri vært borte fra far og mor, og jeg kan huske hvordan jeg grudde for å komme mutters alene til et fremmed Jylland hvor åndssvake molboer i duskelue og tresko uttalte groteske strupelyder som kanskje kunne bety god-dag eller noe helt annet som det var fullstendig umulig for en ekte dansk gutt å forstå. Og hvor storkene bygget rede på taket.

De farlige storkene!

Men som det ofte går når man gruer for noe: Togreisen over beltene ble iallfall øredøvende morsom. Vi var en kjempegjeng på mange hundre gutter og jenter som fylte en rad med jernbanevogner og hadde det skjegg. Jeg kan iallfall ikke huske at jeg noen gang har ledd og skreket så mye og vært i en slik sammenhengende opphisset stemning. Det kulminerte med at vi i flokk og følge bante oss vei gjennom korridorere fordi det var rykter i omløp om at det tre vogner fremme var en hel kupé med jenter som «tok imot», som vi sa. Men vi fant ingen slik kupé, og jentene det var snakk om, var naturligvis av den sorten man alltid hørte om, men aldri opplevde å treffe personlig, og en

av kameratene i forreste linje fikk bruket en tann og en blomstrende valmue under øyet for sin nysgjerrighet. Men om litt begynte ryktene atter å svirre om at konduktøren hadde tatt jentene med til konduktørvognen bakerst i toget og at også lokomotivføreren deltok, slik at toget nå raste herreløst hen over den fynske slette med en hastighet der av noen ble beskrevet som minst 300 km/time. Det var selvfølgelig det rene bavl og forestillinger der kun kunne oppstå i overopphetete guttehjerner, og jeg vet egentlig ikke hvorfor jeg forteller dette, det var bare noe jeg korn til å huske mens jeg sitter her og skal skrive om noe annet. Mon tro om ikke de virkelige forfattere også kan ha det på den måten?

Men da toget rullet inn over det jydsk-bondeland, ble det hurtig tynnere i rekkene. En for en eller i mindre grupper ble vi satt av på de landsens stasjoner som her hang like tett på sin snor som de kulørte lyktene i Tivoli. Omsider stod også jeg alene med kofferten min i solsteken på et mer enn øde stoppested hvor det typisk nok var bare jeg som skulle av. En høy, mager mann kom bort og presenterte seg som dyrlege Rosenfalch. Han tok meg i hånden, og jeg bøyde mitt vannkjemmede hode dypt som jeg hadde lært.

I skyggen bak stasjonsbygningen stod en gammeldags fire-hjulet kjerre med en hest spent for. Dyrlege Rosenfalch forklarte at han nok hadde bil, men det var knapt med bensin i disse tider, så han måtte på det strengeste bare bruke den i embets medfør, som han sa.

- Men det er dog hygge med hest og vogn, ikke? Og den slags har dere s'gu

ikke der inne. Jeg nikket stumt, men uten overbevisning. Det eneste jeg fant av hygge ved kjøreturen som både varte og rakk før vi så et hus, var at guttene i gaten «der inne» tross alt ikke kunne se meg. Å komme kjørende på denne måten som en kasse bajer på en ølvogn, hadde neppe vært til å overleve i de kretser.

Jeg husker likevel dyrlege Rosenfalch for hans enestående vennlighet mot meg, og enda vennligere var hans trivelige runde kone som stod på trappen og ønsket meg velkommen da vi etter sikkert mange timers støvete landveisferd endelig svingte gjennom en allé og inn på et svalt og skyggefullt gårdstun. Fra København var jeg ikke vant til vennlighet. Når en københavner smiler, er det en finte, som vi sier på boksenspråket.

Fru Rosenfalch tok kofferten min og sa at om jeg ville se meg på gården først, skulle frokosten straks være klar.

Fullstendig overlatt til meg selv, ruslet jeg omkring på måfå. Jeg følte meg uvel og svett i mine altfor fine reiseklær. Tanken på eventuelle storker fikk meg vel også til å holde meg tett inntil husveggen og nær mørke, kjølige døråpninger. Det var ikke vanskelig å regne ut at det for en stork som kunne komme med både to og tre spebarn i nebbet på en gang, måtte være den minste kunst å fly av sted med en elleve år gammel gutt før han ennå hadde rukket å spise seg tung og fet.

Jeg hadde aldri tidligere sett en dansk bondegård annet enn på bilder av maleren Krøyer og i Jeppe Aakjærs erindringsbøker som vi hadde gjennomgått på skolen den siste krigsvinteren. Så som god patriot var jeg saktens

fortrolig med arkitekturen: stråtak, bindingsverk, smårutete vinduer ... Og naturligvis en lav profil. Det som kom i tillegg og forundret meg, var den sterke lukten av lokum og møkk som var overalt og som utvilsomt ville henge igjen i klærne mine når jeg en gang fritt kunne reise hvor jeg ville i det befrikkede Danmark – i dette tilfellet: hjem. Dernest slo det meg som høyst uventet hvor stille det var. Jeg hadde alltid forestilt meg en bondegård som et sted hvor det hersket slit og slep og travelhet fra morgen til kveld. Men her lå alt ubevegelig hen som om det sov i middagsheten. Ikke en gang gårdshunden rørte på seg da jeg forsiktig, for ikke å utfordre storkene på taket, nærmet meg den fjerneste enden av uthusbygningene som med sine tre lengder dannet et gårdstun innenfor det egentlige tunet hvor menneskene bodde.

Som av en trylleske dukket plutselig to barn opp foran meg: en gutt på min egen alder og en noe eldre jente, Vi ble stående og se på hverandre.

- Nå, sa endelig gutten. Skal du ikke si god-dag?

- Jo, sa jeg.

- Men så si det, da.

Dette er naturligvis en normalisert tekst. Jeg får rett og slett ikke til å transkribere det han sa slik det virkelig lød i mine ører,

- Hvaba? sa jeg.

- Jeg tror han er frekk, sa jenta,

I det samme fikk jeg en hard knyttneve i magen.

- Er du frekk?

- Nei, gispet jeg der jeg stod tvekroket.

- Jo, det er du, fortsatte gutten ubarmhjertig. Alle københavnerdrenge er frekke. Men den slags kommer du ikke langt med her. Forstår du? Ja eller nei. Svar høyt og tydelig, men langsomt,

- Ja, sa jeg så langsomt jeg kunne.

- Godt. Hva heter du?

- Klaus.

En ny knyttneve i magen fikk meg til å gispe etter luft.

- Du lyver.

- Ja, det gjør han, sa jenta like bak meg, for slik kretset de rundt meg hele tiden, og dermed fikk jeg en dytt i ryggen så jeg Stupte framover.

De så ned på meg der jeg lå på bakken.

- Er du svensk? sa de.

- Nei, jeg er fra København.

- Du snakker ikke dansk. Du snakker sånn. Og så begynte de i kor å herme etter meg med noen lyder som neppe lot seg bestemme som noe som helst.

- Det er ikke dansk, konkluderte gutten. Er det vel det, Yrsa? Og nå skal du si hva du heter.

- Jeg heter Klaus.

- Har vi ikke advart deg mot å lyve? Det er jeg som heter Klaus. Og da må du hete noe annet.

- Æsj, han tror visst han er noe, bare fordi han er fra København, sa Yrsa.

Men pappaen min har vært i London, han. Under nesten hele krigen.

- Pappaen vår, rettet Klaus. Og jeg har ikke hørt noe om at han så pappaen din der.

- Nei, for det var ingen fulle menn i London, nemlig.

-Faren min er ingen full mann, protesterte jeg indignert.

Jeg kom til å tenke på at hvis de spurte hva faren min var, måtte svaret bli fullmektig. Der var jeg i en fart nødt til å finne på noe annet.

- Kan du bevise det?

En guddommelig inspirasjon slo ned i meg.

- I morgen, sa jeg. Jeg har ikke bevist på meg akkurat nå.

- Godt. Men da skal du også bevise hva du heter.

- Det klarer han ikke, sa Yrsa, Jeg er sikker på at han heter noe meget stygt.

Klaus så på meg med et strengt og uforsonlig blick.

- Bli med her, sa han. Så skal vi vise deg hva som skjer med sånne som lyver.

Yrsa var igjen kommet bak meg og dyttet meg i ryggen, men denne gangen holdt jeg meg på bena, for Klaus hadde i det samme grepet meg i jakkeslaget.

De førte meg inn i fjøset hvor kuer, sikkert i hundrevis, stod på rekke og rad

og gumlet høy og sa mø. Nederst i lokallet med de hvitkalkete veggene og spindellev i alle kroker var det en svær tredelt binge hvor det i hver del gikk fire-fem svart-og-hvite droplete kalver. Klaus stanset utenfor en av dem.

- Dette er oksekalver, sa han. De elsker å stange. Særlig sånne som er høye på pæra og tror de er bedre enn alle andre fordi de bare lyver. Nå skal du bestå sannhetsprøven. Nå med en gang. Opp på karmen med deg. Hvis du klarer å balansere fra den ene enden til den andre, er du uskyldig. Hvis du faller ned, fortjener du ikke annet enn å bli stanget og trampet i hjel av oksekalvene.

- Jeg er uskyldig, ropte jeg.

- Ja, men da er det jo heller ikke det minste farlig, sa Yrsa. Hva er det du er redd for?

- Jeg er ikke redd, sa jeg. Iallfall ikke for en sånn bondetuppe som deg.

Dermed hadde jeg eksponert meg så kraftig at det ikke var noen vei utenom. Jeg klatret opp på karmen, spenstig som en turner. Men med det samme jeg var kommet opp, angret jeg på at jeg ikke hadde tatt av meg skoene. Nå var det for sent. Jeg hadde allerede tatt to skritt ut på selve den avgjørende prøvestrekningen og kunne ikke trekke meg.

Karmen var mildt sagt vanskelig å balansere på, ujevn og knudrete, et plankebord med avslitte kanter. Jeg utførte mitt livs balansekunst med armene ut til siden og omhyggelig plassering av hver eneste fot jeg satte fram i de glatte skosålene. Plutselig skvatt jeg ved at Yrsa ropte bø eller noe, og dermed var det gjort: i neste øyeblikk lå jeg på ryggen i halm og møkk under fem kalver som alle ville slikke meg i ansiktet. Da jeg kom meg på føttene, var Yrsa og Klaus forsvunnet og jeg så dem ikke igjen før ved formiddagsmatbordet.

- Ja, nå må dere hilse på Klaus da, sa fru Rosenfalch. Han skal være vår gjest i sommer, og jeg er sikker på at dere vil bli gode venner. Så nå har vi fått to Klaus'er i huset, Store Klaus og Lille Klaus. Vi får bare håpe det ikke går som i den gamle historie ...

Jeg så hvordan haken til «Store» Klaus falt ned på brystet. Men Yrsa satte nesen i været som om denne opplysningen ikke hadde forandret på noen verdens ting.

Etter noen kraftige inntak av fru Rosenfalchs sauser og puddinger og kremer begynte jeg å føle meg trygg for storkene. Den eneste som var farlig for meg i denne delen av landet var tydeligvis Yrsa, Blant disse fredsommelige Rosenfalcher var hun en ond og lunefull Rosenstorch. Hun var lys, nesten hvit i sitt pistrete hår og hadde lange, magre armer og ben som gjorde meget av seg, særlig med bena var det en uavlatelig dunking og sparking og spjetting – ved middagsbordet for eksempel: det var ikke det vannglass som ikke straks rant over dersom det var mer enn halvfyllt. Jo, med et lengre nebb kunne hun godt ha passert for en stork... bortsett fra de to små tennisballene under kjolelivet som jeg knapt hadde våget å registrere.

Det var for eksempel en dag jeg skulle ett eller annet sted hen. Som jeg gikk der på kjerreveien, ringte det i en sykkelbjelle bak meg. Jeg tok automatisk et skritt til siden, men sykkelbjellen fortsatte å kime. Jeg snudde meg og så at det var Yrsa på sin høye svarte dame-sykkel og gikk på ny til siden. Men uansett hvilken side jeg gikk til, var sykkelene også der. Til slutt snublet jeg i en tue og falt, og med en triumferende hånlatte kjørte Yrsa over meg med begge hjulene.

Om ettermiddagene og kveldene spilte vi Kina-sjakk og Damm og andre brettspill som måtte finnes i huset. Yrsa var ivrig etter å spille og hadde ingen problemer med å slå den lite omtenk-somme Klaus. Men når hun spilte mot meg – eller Lille Klaus som jeg nå ble kalt – endte det ikke sjelden med at hun feide brikkene i gulvet og sa at jeg var en dum og ubegavet tusedreng som det ikke gikk an å spille et alvorlig spill mot.

Men det var ikke sant. Sannheten var at jeg var meget flinkere til å spille disse spillene enn både Yrsa og Klaus.

En doven å slynget seg gjennom markene som hørte til gården. Klaus og jeg var ofte der nede på de usedvanlig varme dagene denne sommeren bestod av for å bade. Vi badet helst nakne og etterpå lå vi og solte oss på den gressbevokste bredden hvor or og pil ellers dannet ugjennomtrengelige kratt.

Mens vi lå der på magen og viftet bort fluer og klegg og sola stakk våre allerede brunete rygger, snakket vi erfarent om mange ting. Det var her Klaus ga meg den vitenskapelige forklaringen på hvorfor så mange voksne menn hadde vregng på den, som man sier.

- Det er fordi de har gjort det, sa Klaus. Vregng betyr rett og slett at man har gjort det.

- Hvordan det?

- Jo, den vregnger seg, ikke sant?

Jeg måtte tenke på det lille jeg en gang hadde sett av min far. Så det var altså forklaringen. Han hadde altså gjort det. Og med min mor, formodentlig. Den ugjendrivelige sannheten gikk bare langsomt opp for meg i all sin gru.

- Har du gjort det forresten? spurte jeg liksom skjodesløst henkastet, men med ull i stemmen.

- Ikke ennå som du kan se. Men jeg skal gjøre det snart. Neste gang jeg kommer til Ebeltoft.

- Er det der hun bor? sa jeg med en viss ærefrykt, jeg hadde alltid beundret de av mine kamerater som allerede hadde en kjæreste – med «alltid» menes det her riktignok den relativt korte tid det hittil hadde vært akseptabelt å pleie den slags bekjentskaper.

- Hun? Det er s'gu flere, du. Det er Birthe og det er Tove og så er det en der heter Ingeborg Sørensen som er mektig pen... Jentene i Ebeltoft er de peneste i hele Danmark. Og de er alle sammen kåte som... som... ja, som du og jeg.

Jeg vendte ansiktet mot den andre siden og lå med kinnet mot de flate hendene og så med halvlukkete øyne nedover åen hvor vannets svake strømformasjoner kastet skiftende lysreflekser. Tilværelsen virket med ett lokkende full av muligheter: Når Klaus neste gang skulle til Ebeltoft for å gjøre det

med Birthe, måtte jeg som god kamerat kunne være med og gjøre det med Tove eller omvendt ... Tankene mine ble forstyrret ved at noe rørte seg i buskene på den andre siden og det blinket som i glass eller speil. Jeg skjerpet blikket for å se hva det kunne være, men det var uråd å skjelne detaljer i det skarpe motlyset.

Jeg snudde meg mot Klaus igjen. Det var noe jeg ville spørre ham om, men visste ikke riktig hvordan jeg skulle forme det.

- Du... hun Yrsa... jeg mener... hvordan ser hun ut? Naken, liksom ...

Klaus gjespet og strakte seg.

- Nå, Yrsa... Men henne ser jeg da naken hver eneste dag. Det er skam ikke mye å se på, skal jeg si deg. Og rett som det er må hun ha bleie på, for så begynner hun å blø og det er noe søl alt sammen. Nei ... men nå er det s'gu din tur å fortelle. Hvordan er jentene der inne i København, du?

- Nå, der inne... Vel, bra... sa jeg svevende. Meget bra, la jeg til for å virke mer bestemt.

- Er det noen av dem du kjenner som har gjort det?

- Noen er det nok, sa jeg like svevende. Men ikke alle.

Klaus nikket.

- De venter på meg, sa han skråsikker. Men jeg må gjøre meg ferdig med jentene i Ebeltoft først. Og det kan ta tid, for de skal ha det åtte ganger hver.

- Åtte?

- Ja, vet du ikke det? Det er selve prøven. Hvis du ikke kan få den opp å stå åtte ganger på rad, er du en sølle slappfisk og ingen riktig mann.

Antallet virket på det tidspunktet ikke særlig avskrekkende. Jeg følte meg objektivt i stand til å gå like opp til fjorten om nødvendig. Det begynte å bli sterkt ubekvemt å ligge slik med magen presset mot underlaget, men av sjenanse for å eksponere min åpenbare tilstand, våget jeg ikke å snu meg.

- Skal vi ikke bade en gang til? foreslo Klaus.

- Jeg vet ikke... sa jeg. Kan vi ikke vente litt. Jeg tror det er noen der borte som ser på oss i kikkert.

- Det er Yrsa, sa Klaus. Kom, så lar vi henne få noe å se på.

Han hadde allerede hevet seg halvt opp uten å bry seg om å skjule at han var minst like ille stedd som jeg. Det avgjorde saken. Med et krigshyl kom vi oss på bena og sprang ned til elvebredden mens våre erigerte guttepeniser dinglet og spratt som magre asparges.

- Vi så deg nok, sa Klaus ved middagbordet senere. Nede ved elven. Du snek deg omkring i buskene og spionerte.

- Det gjorde jeg aldeles ikke, sa Yrsa overlegent. Hva skulle det forresten være å spionere på der?

- Meg og Klaus, vel. Mens vi badet nakne,

Yrsa snøftet teatralsk.

- Puh, jeg har vel annet å gjøre, Jeg var ute og samlet planter til herbariet mitt, hvis du absolutt må vite det. Noen sjeldne orkideer.

- Ja, dem var det vel ikke vanskelig å få øye på i kikkerten.

- Nå tier du, skrek Yrsa. Ellers får du sosekoppen i hodet.

- Såså, sa dyrlege Rosenfalch beroligende. Klaus er da sannelig sosekopp nok i hodet fra før.

Det syntes jeg var så morsomt sagt at jeg måtte le høyt, men sluttet brått da jeg merket at Yrsa stirret rasende på meg.

- Det er godt at den fjollete fyren skal reise, sa hun hatefullt. Så blir vi iallfall kvitt *ham*.

- Ikke bry deg om Yrsa, sa fru Rosenfalch vennlig, mens hun forsynte meg med en ny porsjon karamellpudding. Det er bare hennes måte å si det på. Vi kommer til å savne deg alle sammen.

- Æsj, sa Yrsa og fór på dør uten å takke for maten.

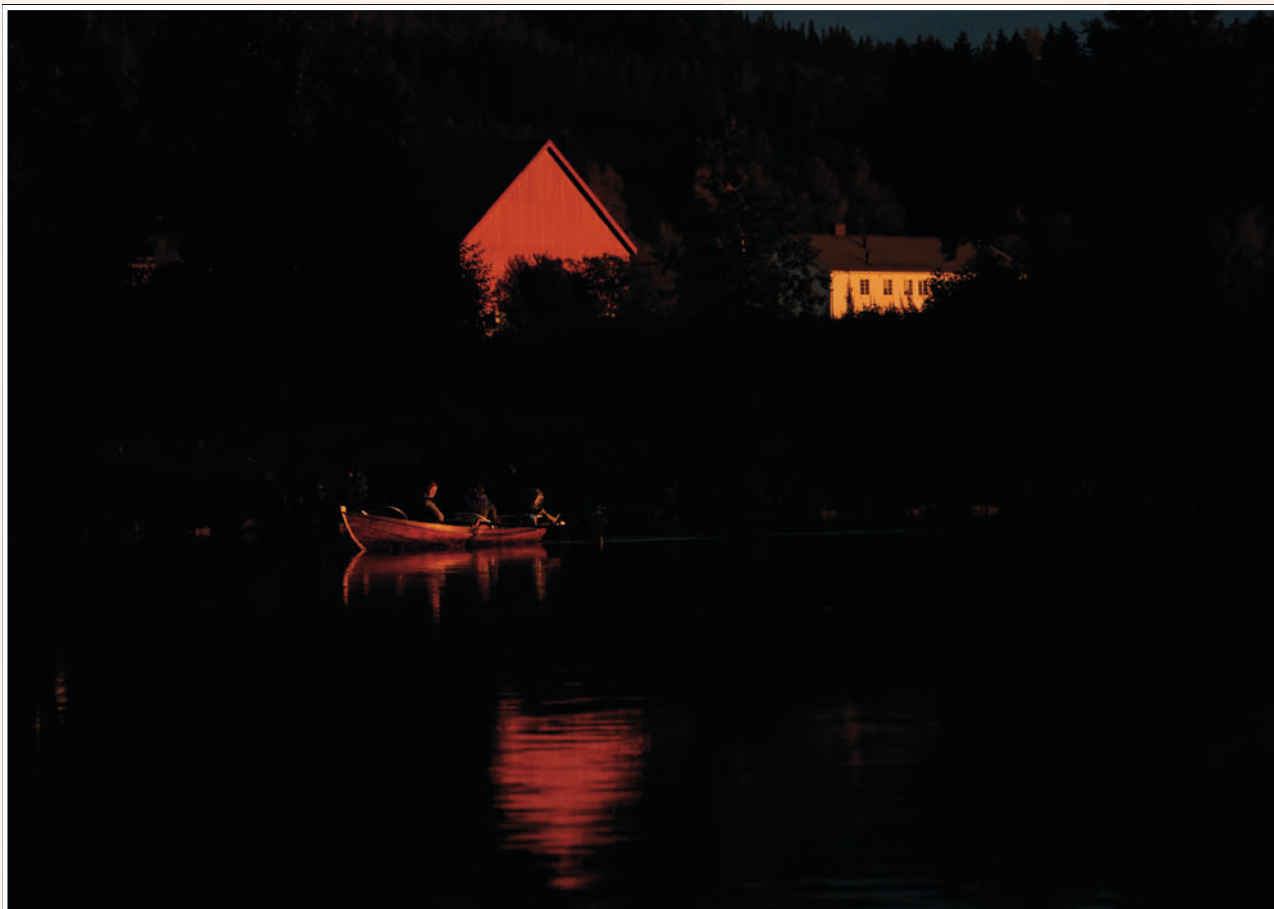
Men slik var det. Jeg hadde helt glemt at jeg skulle reise allerede neste dag. Tiden var gått så altfor fort. Og aldri hadde jeg kunnet drømme om at jeg skulle komme til å grue for å reise hjem.

Og selvfølgelig grudde jeg ikke for ramme alvor. Men jeg syntes det var trist, på mer enn én måte. Jeg hadde hatt det så fint sammen med Klaus. På noen få uker var han blitt min beste kamerat. Det var helt utrolig å tenke på hvor raskt og smertefritt han hadde lært meg å beherske stedets ubegripelige dialekt. Mange andre ting hadde han også lært meg: å sele av og på en hest, å fange fisk med hendene i elven, å sette opp små feller for markmus og firfisler – ferdigheter jeg var redd kunne komme til å gå i glemmeboken, hvilket de også gjorde...

Etter middag skulle dyrelege Rosenfalch ut med bilen i embets medfør, og fordi det samtidig passet å avlegge noen venner av familien et besøk, ville fru Rosenfalch og Klaus være med.

- Vi skal til Ebeltoft, hvisket Klaus til meg idet de dro, blunket og gjorde det hemmelige tegnet med tommelfingeren.

Yrsa var ikke å se noe sted.

Kveldsstemming på Namsen.

Foto: Niklas Angelus.

Nå må jeg si litt om dyrlege Rosenfalch. Han var en mann med litterære interesser – det vil si, jeg så aldri at han leste meget, men han samlet på bøker. Bokskapet hans var fullt av slitte bind som han hadde kjøpt på auksjoner og i antikvariatet inne i Århus og det var også bøker iblant som det var verdt å lese: Göngehövdingen av Carit Etlar, Ingemanns historiske romaner, Saxo Grammaticus' Danmarks-Krønike ... Jeg tok med meg Saxo og gikk ut i hagen for å tilbringe ensomheten med å lese, og ved å sette meg helt nede ved bikubene regnet jeg med å kunne være i fred for Yrsa, for hun hadde en panisk skrekk for hvepser og bier og øyestikkere og slike ting. Og mens ettermiddagssolen stekte og biene summet, leste jeg om de gamle helter Hadding og Rolv Krage og Frode Fredegod og Stærkoder og hva de nå het så jeg glemte både Birthe og Tove og hva Klaus monne gjøre i Ebeltoft.

Da fikk jeg plutselig en iskald vannstråle med stor kraft i nakken og nedover ryggen. Jeg sprang opp og forsøkte å redde meg unna, men vannstrålen forfulgte meg og traff meg snart i ansiktet, snart i brystet, snart på mine eneste par turnsko så de ble surklende våte.

- Hold opp, ropte jeg. Du ødelegger boken til faren din.

Yrsa lo en ondskapsfull latter og styrte vannslangen med ytterligere djervelsk presisjon. Til slutt måtte jeg løpe gjennom kaskadene og selv stenge av vannkranen.

- Haha, sa Yrsa. Du er jo så glad i å bade.

Hun pekte på Saxo som nå bare var en våt lefse i hånden min.

- Nææh, hva har du gjort med den dyre boken til faren min. Vet du hva den kostet? Tusen kroner. Stakkars deg som må betale alt det.

- Ja, men det var jo ikke meg

Yrsa sprang rundt hushjørnet med en skoggerlatter, og jeg hverken så eller hørte noe til henne før telefonen ringte. Jeg stod inne på rommet mitt og var akkurat i ferd med å bytte bukse.

- Ta den, skrek Yrsa ett eller annet sted ute fra. Ta telefonen, din sølle slappfisk.

Men da som nå led jeg av en fundamental angst for uventede telefonoppringninger og lot som jeg ikke hørte den. Yrsa kom løpende over gårdsplassen med kjoleskjørtet i uorden.

- Hallo, sa hun forpustet. Å, er det deg, pappa. Javel. Ikke før i morgen tidlig? Neivel. Vi skal nok klare oss. Ja, farvel, da.

Hun la på røret og vendte seg strengt mot meg.

- Du hørte hva pappa sa? Bilen er gått i stykker, så de må ligge over til i morgen tidlig. Og han sa at han håpet du ville oppføre deg pent mens de var borte. Lover du det?

Jeg hadde et skarpt svar på tungen, men tok meg i det og nikket bekræftende.

- Godt, sa hun. Han sa også at jeg måtte hygge for deg fordi det er din siste aften her. Og det har jeg også tenkt å gjøre, fortsatte hun med en mine som om hun dermed hadde påtatt seg en særlig tung plikt. Nå kan du gå over til fjøsmesteren og hente melken, og så går du i hønsehuset og henter seks egg, så skal jeg vispe eggedosis til oss.

Mens jeg var i hønsehuset, hørte jeg at noen kom inn på do som lå vegg i vegg, bare med noen tynne bord i mellom, og det ble straks slikt uvesen der inne med dunk og spark at jeg bet hodet av all skam og kikket gjennom en sprekk i veggen. Der så jeg et glimt av Yrsa med opptrukne skjorter og spjettende ben. Idet jeg fant en sprekk det gikk an å se bedre gjennom, kastet hun seg bakover så hun nær hadde truffet meg i øyet. Bakhodet hennes dunket i veggen og hun klynket sårt.

Skamfull listet jeg meg ut. Kanskje hun er lei seg for ett eller annet, tenkte jeg. Og at det i virkeligheten er det som feiler henne.

Det romlet svakt i horisonten da jeg gikk over gårdsplassen med melkespannet og eggene i en kurv. Bare det ikke kommer hit, tenkte jeg. Jeg som er så redd for tordenvær . . .

Yrsa ble lenge borte. Men da hun endelig dukket opp, virket hun ikke det minste lei seg. Hun var tvertimot mer munter og glad enn noensinne og gikk straks i gang med å piske eggedosis.

I mørkningen som forresten falt raskt på, satt vi over brettspillet med hvert vårt store eggedosis-glass. Det smakte herlig, og med en stor slant av pappa Rosenfalchs fineste konjakk i bunnen, var det på samme tid som å nyte noe voksent og forbudt – ja, likefrem farlig. Jeg kastet dristige blikk på Yrsas kjoleliv og tenkte på det jeg nylig hadde sett av lårene hennes og følte mer og mer at det egentlig hadde vært et ganske opphissende syn.

- Er du redd for tordenvær? spurte jeg.

- Ikke det spor.

- Det var godt, sa jeg. For jeg er nesten sikker på at det blir tordenvær i natt. Det romlet så stygt i horisonten i sted.

- Tøys, sa hun og flyttet en brikke. Det er jo 4. august og det blir ikke tordenvær da, må du vel forstå.

Jeg forstod ikke hvorfor det ikke kunne bli tordenvær fordi om det var 4. august, men sa ikke noe.

- Det var nok bare i magen din det romlet, sa hun med et overbærende smil.

- Men jeg så et lyn også, protesterte jeg og flyttet selv en brikke som jeg så var avgjørende for spilllets utfall.

-Puh, du har ikke sett noe som helst.

- Jo, sa jeg. Jeg så deg på do. Hva gjorde du der, egentlig?

Yrsa stirret stivt på brettet med rynkede bryn. Så feide hun plutselig alle brikkene i gulvet.

- Nei, sa hun sint. Det nytter ikke å spille mot en slik tøs dreng. Nå går jeg og legger meg. Ha det.

Jeg gikk også og la meg like etter. Men jeg ble liggende lenge uten å få sove. Luften var lummer, sengeklærne fuktige og det tetnet liksom til i hodet...

Så må jeg ha sovnet likevel, for jeg våknet plutselig av et tordenbrak som fikk hele huset til å riste. – Å, herre Jesus, stønnet jeg og trakk dyna over hodet, men selv der kunne jeg se gjen-

skinnert av de vanvittige lynene som i neste øyeblikk blafret utenfor vinduene. Så brak det løs igjen og nå så voldsomt at jeg skrek og noe kom farende med et dunk i sengen og skrek i øret på meg og jeg var ikke alene, Yrsa i fotsid flanelserk hylte og klamret seg desperat til meg og jeg klamret igjen, hun gråt og bar seg og ropte på hjelp og hver gang et lyn flerret mørket med blendende intensitet hylte vi i kor av

redsel for tordenbraket som vi visste ville komme og dundre vettet ut skallen på oss, nå lynte og tordnet det aldeles i ett, Yrsa rev og slet i meg som en gal og selv var jeg på toppen av min redsel, gang på gang, en redsel helt ut i hårrøtene over at det kunne være så grenseløst deilig å gå ut av sitt gode skinn...

Så trommet høleregnet mot rutene, men da jeg åpnet øynene, var det høylys dag og flommende sol. Klaus stod

i døra og sa at klokken var over ti. Han hadde nettopp kommet hjem sammen med moren og faren sin. Jeg slo straks dyna til side for å stå opp.

Klaus stirret måpende på min pysjamasløse apparisjon. Jeg fulgte blikket hans og så til min forundring og skrekk at jeg hadde vrent på den, som man sier.